Kinh Raṭṭhapāla (Raṭṭhapāla Sutta)

Kinh Trung Bộ (VNC PHVN, 2020)

82. KINH RATTHAPALA • •

(Ratthapãla SuttăỶ

293. Như vầy tôi nghe. Một thời, Thế Tôn du hành ở giữa dân chúng Kuru, cùng với đại chúng Tỷ-kheo, và đi đến một thị trấn của dân chúng Kuru tên là Thullakotthika. Các Bà-la-môn, gia chủ ở Thullakotthika được nghe như sau: "Sa-môn Gotama là Thích tử5 Tôn giả xuất gia từ dòng họ Sãkya, du hành giữa dân chúng Kuru nay đã đến Thullakotthika với đại chúng Tỷ-kheo; Tiếng đồn tốt đẹp sau đây được nói lên về Tôn giả Gotama: 'Đây là đức Thế Tôn, bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Si, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhơn Su, Phật, Thế Tôn. Ngài với thắng trí tự thân chứng ngộ thế giới này cùng với Thiên giới9 Ma giới, Phạm thiên giới, cùng với chúng Sa-môn? Bà-la-môn, các loài trời và loài người. Khi đã chứng ngộ? Ngài còn tuyên bố sự chứng ngộ ấy cho người khác. Ngài thuyết pháp sơ thiện, trung thiện, hậu thiện, văn nghĩa đầy dủ, và giới thiệu đời sống Phạm hạnh hoàn toàn đầy đủ trong sạch/ Tốt đẹp thay, sự chiêm ngưỡng một vị A-la-hán như vậy!95 Rồi các Bà-la-môn, gia chủ ở Thullakotthika đi đến chỗ Thế Tôn ở; sau khi đến, một số người đảnh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên. Một số người nói lên những lời chào đón hỏi thăm với Thế Tôn, và sau khi nói lên những lời chào đón hỏi thăm thân hữu rồi ngồi xuống một bên. Một số người chắp tay vái chào Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên. Một số người xưng tên và dòng họ rồi ngồi xuống một bên. Một số người yên lặng rồi ngòi xuống một bên. Rồi Thế Tôn với pháp thoại khích lệ9 làm cho thích thú, làm cho phấn khởi, làm cho hoan hỷ các vị Bà-la-môn, gia chủ ở Thullakotthika đang ngôi một bên. 2 con trai một gia đình 294. Lúc bấy giờ, một thiện nam tử tên là Ratthapãla,1

1 Xem Sn. 6; Thag. 769, 1146; J. IV. 165, 172; Ap. I. 63; Vin. III. 1. Kinh tương đương trong bộ Trung A-hàm kinh là Lại-tra-hòa-la kỉnh (r.01. 0026.132^0623all). Tham chiêu: Lại-tra-hòa- la kỉnh /01. 0068. 0868c23); Hộ Quốc kỉnh (roi. 0069. 0S12M); Lai-tra-hoa lakinh (T.04. 0199.18a. 0196b01); Phật độ Vương tử Hô Quốc xuất gia duyên (T.04. 0199.18b. 0249bl20); Pháp củ kỉnh, Lão maophẩrnJỀ(7.04. 0210.19. 0565b25); Pháp củ thỉ dụ kỉnh. Dụlão mạo phâm (T.04. 0211.19. 0592bl5); Xuất diêu kỉnh^uản phẩm (r.04. 0212.28. 0736ỒO6); Pháp tập yếu tụng kỉnh, Quản sát phẩm (r.04. 0213.27. 0791b03); Phân biệt công đức ỉuạn (.25. 1507.4. 0042b01). 2 Câu chuyện của Ratthapãla tìm cách xuất gia và những sự tình xảy ra sau khi xuất gia khá giống với câu chuyện cua Sudinna trong Vìn. III. 12, tuy nhiên cũng có nhiều sai khác đáng chú ý.

thượng tộc ở tại Thullakotthika ây, đang ngôi trong hội chúng này. Rôi thiện nam tử Ratthapãla suy nghĩ như sau: "Nhu ta được hiểu lời Thế Tôn thuyết pháp, thời sống tại

gia đình thật không dễ gì thực hành Phạm hạnh hoàn toàn viên mãn, hoàn toàn trong sạch, trắng bạch như vỏ ốc. Vậy ta hãy cạo bỏ râu tóc? đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia dinh." Rồi các Bà- la-môn gia chủ ở Thullakotthika, sau khi được Thế Tôn với pháp thoại khích lệ, làm cho thích thú, làm cho phấn khởi? làm cho hoan hỷ; sau khi hoan hỷ? tín thọ lơi Thế Ton dạy, từ chỗ ngồi đứng dậy? đảnh lễ The Tôn, thân bên hữu hướng về Ngài rồi ra đi. Thiện nam tử Ratthapãla, sau khi các Bà-la-môn gia chủ ra đi không bao lâu, liền đi đến Thế Tôn; sau khi đến, đảnh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên. Sau khi ngồi xuống một bên, thiện nam tử Ratthapãla bạch The Ton: Bạch Thế Tôn, như con được hiểu lời Thế Tôn thuyết pháp, thời sống tại gia đình thật không dễ gì thực hành Phạm hạnh hoàn toàn viên mãn, hoàn toàn trong sạch, trăng bạch như vỏ ôc. Con muôn, bạch Thê Tôn, cạo bỏ râu tóc, đăp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Bạch Thế Tôn, mong Thể Tôn cho con xuất gia dưới sự chỉ dẫn của Thế Tôn, cho con thọ Đại giới. Nhưng này Ratthapala, ông có được cha mẹ bằng lòng cho ông xuất gia chưa? Bạch Thế Tôn, con chưa được cha mẹ bằng lòng cho con xuất gia. Này Ratthapãla, Như Lai không có cho ai xuất gia nếu không được cha mẹ người ấy bằng lòng. Như vậy5 bạch Thế Tôn, con sẽ làm những gì cần thiết để cha mẹ bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình. 295. Rồi thiện nam tử RatỊhapãla từ chỗ ngồi đứng dậy? đảnh lễ Thế Tôn, thân bên hữu hướng về Ngài, rồi ra di, đi đến cha mẹ; sau khi đến, liền thưa với cha mẹ: Thưa mẹ và cha, như con được hiểu lời Thế Tôn thuyết pháp, thời sống tại gia đình thật không dễ gì thực hành Phạm hạnh hoàn toàn viên mãn, hoàn toàn trong sạch? trăng bạch như vỏ ôc. Con muôn cạo bỏ râu tóc5 đăp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình. Hãy bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Khi được nghe nói vậy? cha mẹ thiện nam tử Ratthapãla nói với thiện nam tử Ratthapãla: Này con thân yêu Ratthapãla, con là đứa con độc nhất của mẹ cha, khả ái, dễ thương, được sống trong an lạc, được nuôi dưỡng trong an lạc. Này con thân yêu Ratthapãla, con không biết gì về đau khổ. Này con thân yêu Ratthapãla, hãy ăn, hãy uống và hãy vui chơi. Ản, uống, vui chơi, con có thể thụ hưởng các ái dục và sung sướng làm các phước đức. Chúng ta không bằng lòng cho con

được xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình. Nếu con có chết, chúng ta còn không muốn không có mặt con, huống nay con còn sống, chúng ta lại bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình! Lần thứ hai... (như trên). Lần thứ ba, thiện nam tử Ratthapãla thưa với mẹ cha: Thưa mẹ và cha, như con được hiểu lời Thế Tôn thuyết pháp, thời sống tại gia đình thật không dễ gì thực hành Phạm hạnh hoàn toàn viên mãn, hoàn toàn thanh tịnh, trắng bạch như vỏ ốc. Con muốn cạo bỏ râu tóc? đắp áo cà-sa; xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Hãy bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Lần thứ ba, cha mẹ thiện nam tử Ratthapãla nói với thiện nam tử Ratthapãla: -Này con thân yêu Ratthapala, con là đứa con độc nhất của mẹ cha, khả ái, dễ thương, được sống trong an lạc, được nuôi dưỡng trong an lạc. Này con thân yêu Ratthapãla, con không biết gì về đau khổ. Này con thân yêu Ratthapãla, hãy ăn9 hãy uống và hãy vui chơi. Ăn, uống, vui chơi, con có thể thụ

hưởng các ái dục và sung sướng làm các phước đức. Chúng ta không bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình. Nếu con có chết, chúnẹ ta còn không muốn không có mặt con, huông nay con còn sống, chúng ta lại băng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình! 296. Rồi thiện nam tử Ratthapãla không được cha mẹ cho xuất gia, liền ngay tại chỗ ấy nằm xuống trên đất trần và nói: -Con sẽ chêt ở đây hay được xuất gia. Rồi cha mẹ thiện nam tử Ratthapãla nói với thiện nam tử Ratthapãla: Này con thân yêu Ratthapãla, con là đứa con độc nhất của mẹ cha, khả ái, dễ thương, được sống trong an lạc5 được nuôi dưỡng trong an lạc. Này con thân yêu Ratthapãla, con khônạ biết gì về đau khổ. Hãy đứng dậy, này con thân yêu Ratthapãla, hãy ăn5 hãy u6ĩig, hãy vui chơi. Ăn, uống, vui chơi, con có thể thụ hưởng các ái dục và sung sướng làm các phước đức. Chúng ta không bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Nếu con có chết, chúng ta còn không muốn không có mặt con, huông nay con còn sống, chúng ta lại bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình! Khi được nghe nói vậy, thiện nam tử Ratthapãla giữ im lặng. Lần thứ hai... (như trên). Lần thứ ba, cha mẹ thiện nam tử Ratthapãla nói với thiện nam tử Ratthapãla: —Này con thân yêu Ratthapãla, con là đứa con độc nhất của mẹ cha, khả ái, dễ thương, sống trong an lạc, được nuôi dưỡng trong an lạc. Này con thân yêu Ratthapãla, con khônẹ biết gì về đau khổ. Hãy đứng dậy9 này con thân yêu Ratthapãla, hãy ăn, hãy uông, hãy vui chơi. Ăn5 uông, vui choi, con có thể thụ hưởng cái ái dục và sung sướng làm các phước đức. Chúng ta không bằng lòng

cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Nếu con có chết, chúng ta còn không muốn không có mặt con, huông nay con còn sống? chúng ta lại bằng lòng cho con được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình! Lần thứ ba, thiện nam tử Ratthapãla giữ im lặng. 297. Rồi cha mẹ thiện nam tử Ratthapãla liền đi đến các thân hữu của thiện nam tử Ratthapãla, và nói: -Này các thân hữu, thiện nam tử Ratthapăla nằm trên đất trần và nói: "Con sẽ chết ở đây hay được xuất gia." Này các con thân mến, hãy đi đến thiện nam tử Ratthapãla, sau khi đến hãy nói với thiện nam tử Ratthapãla: “Này bạn Ratthapãla, bạn là con độc nhất của cha mẹ, khả ái5 dễ thương, được sống trong an lạc, được nuôi dưỡng trong an lạc. Này bạn Ratthapala, bạn không biết gì về đau khổ. Hãy đứng dậy, bạn Ratthapãla, hãy ăn? hãy uống, hãy vui chơi. Ăn, uống, vui chơi, bạn có thể thụ hưởng các ái dục và sung sướng làm các phước đức. Cha mẹ bạn không bằng lòng cho bạn được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Nếu bạn có chết đi, cha mẹ bạn còn không muốn không có mặt bạn, huống nay bạn còn sống, cha mẹ bạn lại bằng lòng cho bạn được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình!,, Rồi những người bạn của thiện nam tử Ratthapãla vâng theo lời cha mẹ của thiện nam tử Ratthapãla, đi đến chỗ thiện nam tử Ratthapãla, sau khi đến lien nói: Này bạn Ratthapala, bạn là con độc nhất của cha mẹ, khả ái, dễ thương, được s6ng trong an lạc, được nuôi dưỡng trong an lạc. Này bạn Ratthapala, bạn không biet gì ve đau khổ. Hãy đứng dậy, bạn Ratthapãla, hãy ăn9 hãy uống, hãy vui chơi. Ăn, uống, vui choi, bạn có thể thụ hưởng các ái dục và sung sướng làm các phước đức. Cha mẹ bạn không bằng lòng cho phép bạn được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Nếu bạn có chết

đi, cha mẹ bạn còn không muốn không có mặt bạn, huống nay bạn còn sống? cha mẹ bạn lại bằng lòng cho bạn được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình! Khi được nghe nói vậy5 thiện nam tử Ratthapãla giữ im lặng. Lần thứ hai... (như trên). Lân thứ ba, những người bạn của thiện nam tử Ratthapãla nói với thiện nam tử Ratthapãla: -Này bạn Ratthapãla, bạn là con độc nhất của cha mẹ bạn, khả ái, dễ thương, được s6ng trong an lạc, được nuôi dưỡng trong an lạc. Này bạn Ratthapãla, bạn không biet gì ve đau khổ. Hãy đứng dậy, bạn Ratthapãla, hãy ăn? hãy uống, hãy vui chơi. An, uống, vui chơi, bạn có thể thụ hưởng các ái dục và sung sướng làm các phước đức. Cha mẹ bạn không bằng lòng cho phép bạn được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Nếu bạn chết di, cha mẹ bạn còn không muốn không có mặt bạn, huống nay bạn còn sống, cha mẹ bạn lại bằng lòng cho phép bạn được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình! Lần thứ ba, thiện nam tử Ratthapăla giữ im lặng.

82. KINH RATTHAPÃLA 611

298. Rồi các thân hữu của thiện nam tử Ratthapãla đi đến cha mẹ thiện nam tử Ratthapãla, sau khi đến liền thưa: Thưa mẹ và cha, thiện nam tử Ratthapãla đang nằm xuống trên đất trần kia và nói: “Ta sẽ chết ở đây hay được xuất gia.” Nếu cha mẹ không bằng lòng cho thiện nam tử Ratthapãla xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình, thời Ratthapãla sẽ chết ở tại chỗ ấy. Còn nếu cha mẹ bằng lòng cho thiện nam tử Ratthapãla xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình, thời cha mẹ có thể thấy Ratthapãla sau khi xuất gia. Nếu thiện nam tử Ratthapãla không cảm thấy hoan hỷ trong khi xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia dinh, thời Ratthapãla không còn con đường nào đi khác hơn, Ratthapãla sẽ trở lại ở đây. Hãy bang lòng cho phép thiện nam tử Ratthapãla xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình! Này các con thân mến, chúng ta bằng lòng cho phép thiện nam tử Ratthapãla xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình, nhưng sau khi xuất gia, cần phải về thăm cha mẹ. Rồi những thân hữu của thiện nam tử Ratthapãla đi đến thiện nam tử Ratthapãla, sau khi đến? liền nói: Này bạn Ratthapãla, bạn là con độc nhất của cha mẹ bạn, khả ái, dễ thương, sống trong an lạc, được nuôi dưỡng trong an lạc. Này bạn Ratthapãla, bạn không biết gì về đau khổ. Hãy đứng dậy, ăn5 uống, và vui chơi. Ăn, uống, vui chơi, bạn có thể thụ hưởng các ái dục, và sung sượng làm các phước đức. Cha mẹ bạn đã bằng lòng cho phép bạn được xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình, và sau khi xuất gia, cần phải về thăm cha mẹ. 299. Rồi thiện nam tử Ratthapãla, sau khi dứng dậy, sau khi lấy lại sức lực? liên đi đen The Tôn; sau khi đen, đảnh lê Thê Tôn roi ngôi xuông một bên. Ngôi xuống một bên? thiện nam tử Ratthapãla bạch Thế Tôn: Bạch Thế Tôn, con đã được mẹ cha bằng lòng cho phép con được xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình. Xin Thế Tôn hãy xuất gia cho con! Và thiện nam tử Ratthapãla được xuất gia dưới sự chỉ dẫn của Thế Tôn và được thọ Đại giới. Rồi Thế Tôn? sau khi Tôn giả Ratthapãla thọ Đại giới không bao lâu, nửa tháng sau khi thọ Đại gi&i, sau khi ở tại Thullakotthika cho đến khi thỏa mãn? liền khởi hành đi đến Sãvatthi, tuần tự du hành và đến Sãvatthi. Ở đấy5 Thế Tôn trú tại Sãvatthi, Jetavana, tu viện của ông Anãthapindika. Rồi Tôn giả Ratthapãla sống một mình, viễn ly, không phóng dật, nhiệt tâm, tinh tấn, không bao lâu đạt được mục đích mà các thiện nam tử chơn chánh xuất gia, từ bỏ gia đình, sông không gia đình

hướng đên? tức là tự chứng ngộ với thắng trí, chứng đạt và an trú ngay trong hiện tại Vô thượng cứu cánh của Phạm hạnh. Vị ấy biết: "Sanh đã tận, Phạm hạnh đã thành, những việc nên làm đã làm, không còn phải trở lui ở đời này nua.59 Tôn giả Ratthapãla trở thành một vị A-la-hán nữa.

Rồi Tôn giả Ratthapãla đi đến Thế Tôn; sau khi đến, đảnh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên. Ngồi xuống một bên, Tôn giả Ratthapãla bạch Thế Tôn: Bạch Thế Tôn, con muốn đi thăm mẹ cha, nếu Thế Tôn cho phép con. Thế Tôn với tâm của mình, tìm hiểu tâm tư Tôn giả Ratthapãla. Khi Thế Tôn được biết thiện nam tử Ratthapãla không thể từ bỏ tu học, trở lại hoàn tục, liền nói với Tôn giả Ratthapãla: Này Ratthapala, nay ông hãy làm những gì ông nghĩ là hợp thời. Rồi Tôn ^iả Ratthapãla từ chỗ ngồi đứng dậy, đảnh lễ Thế Tôn, thân bên hữu hướng ve Thế Tôn; sau khi thâu xếp chỗ ở, cầm y bát và khởi hành đi đến Thullakotthika, tuần tự du hành và đến Thullakotthika. Ở dấy, Tôn giả Ratthapãla trú tại Lộc Uyển của Vua Koravya. Rồi Tôn giả Ratthapãla vào buổi sáng đắp y, cầm y bát? đi vào Thullakotthika để khất thực. Tôn giả đi khất thực từng nhà một ở Thullakotthika và đến tại nhà người cha mình. Lúc bấy giờ5 người cha của Tôn giả Ratthapãla đang chải tóc ở giữa gian phòng có cửa. Người cha của Tôn giả Ratthapăla thấy Tôn giả Ratthapãla từ xa đi đến, và nói: Chính vì những Sa-môn đầu trọc này mà đứa con độc nhất của chúng ta, khả ái, dễ thương đã xuất gia. Và Tôn giả Ratthapãla từ ngôi nhà của cha mình, không được bố thí, không nhận được lời từ chối5 chỉ nhận được lời sỉ nhục. Lúc bấy giờ, người nữ tỳ thân gia của Tôn giả Ratthapãla muốn quăng đổ cháo ngày hôm qua. Tôn giả Ratthapãla nói với người nữ tỳ ấy: Này chnếu cần phải quăng đổ cháo này, hãy đổ vào bát của tôi ở đây. Rồi người nữ tỳ9 trong khi đổ cháo ngày hôm qua ấy vào bát của Tôn giả Ratthapãla, nhận diện được tướng tay, chân và giọng nói của Tôn giả. 300. Người nữ tỳ liền đi đến người mẹ của Tôn giả Ratthapãla, sau khi đến nói với người mẹ của Tôn giả Ratthapãla: A . y A Thưa Tôn mâu? Tôn mâu có biêt chăng, cậu âm (ayyaputta) Ratthapãla đã trở về. —Nếu ngươi nói đúng sự that, ngươi sẽ được thoát khỏi phận nô tỳ. Rồi mẹ Tôn giả Ratthapãla đi đến cha Tôn giả Ratthapãla và nói: Thưa gia chủ, gia chủ có biết chăng, thiện nam tử Ratthapãla đã trở về. Lúc bấy giờ5 Tôn ệiả Ratthapãla đang ăn cháo ngày hôm qua ấy, ngồi dựa vào một bức tường. Rôi người cha đến tại chỗ của Tôn giả Ratthapãla, sau khi đến liền nói với Tôn giả Ratthapãla: Này con thân yêu Ratthapala, có phải con đang ăn cháo ngày hôm qua? Này con thân yêu Ratthapãla, con phải vào nhà của con. Thưa gia chủ, chỗ nào là nhà của chúng tôi, những người xuất gia, từ bỏ

gia đình, sống không gia đình? Chúng tôi là những người không gia đình, thưa gia chủ. Chúng tôi có đến nhà của gia chủ, thưa gia chủ9 nhimg tại đấy, chúng tôi không nhận được bố thí, không nhận được lời từ chối, chỉ nhận được lời sỉ nhục. Hãy đi vào nhà, này con thân yêu Ratthapãla. Thưa gia chủ? thôi vừa rồi. Hôm nay tôi đã ăn xong. -Vậy này con thân yêu Ratthapãla, hãy nhận lời mời ngày mai đến dùng cơm. Tôn giả Ratthapãla im lặng nhận lời. Rồi người cha của Tôn giả Ratthapãla, sau khi được biết

Tôn giả Ratthapãla đã nhận lời liền về đến nhà của minh, cho chất vàng nén và tiền vàng thành một đống lớn, lấy màn che lại? và cho gọi các người vợ cũ của Tôn giả Ratthapãla: Này các con dâu, hãy tự trang điêm với những trang điêm mà xưa kia các con được thiện nam tử Ratthapãla ái lạc và ưa thích. 301. Rồi người cha của Tôn giả Ratthapãla, sau khi đêm ấy đã mãn, sau khi cho sửa soạn trong nhà của minh, các món ăn thượng vị loại cứng và loại mềm5 liền báo giờ cho Tôn giả Ratthapãla: Đã đến giờ5 này con thân yêu Ratthapãla, cơm đã sẵn sàng. Rôi Tôn giả Ratthapãla vào buôi sáng đăp y, câm y bát đi đên ngôi nhà của người cha mình; sau khi đến, ngồi xuống trên chỗ đã soạn sẵn. Rồi người cha của Tôn giả Ratthapãla cho trình bày ra đống vàng nén và tiền vàng, và nói với Tôn giả Ratthapala: Này con thân yêu Ratthapãla, đây là tiên tài của mẹ? kia là tiên tài của cha, kia là tiền tài của Tổ tiên (Pitãmaha). Này con thân yêu Ratthapala, con có thể thụ hưởng tài vật và làm các phước đức. Này con thân yêu Ratthapãla, hãy từ bỏ tu học9 hoàn tục thụ hưởng các tài vật và làm các phước đức. Thưa gia chiỉ, nếu gia chủ làm theo lời nói của tôi5 sau khi chồng chất đống vàng nén và tiền vàng này vào trong các xe, sau khi cho chở và hạ xuống giữa sông Hằng, hãy đổ đống vàng này vào ^iữa dòng sông. Vì sao vậy? Này gia chủ, vì do nhân duyên này mà sầu, bi, khô, ưu, não sẽ khởi lên cho gia chủ. Rồi những người vợ cũ của Tôn giả Ratthapãla ôm chân [Tôn giả] và nói: -Thưa phu quân (ayyaputtà), vì thiên nữ nào mà phu quân sống Phạm hạnh? Các bà chị? không phải vì thiên nữ nào mà chúng tôi sông Phạm hạnh. -Phu quân Ratthapãla đối với chúng ta gọi chúng ta là bà chị. Nói lên như vậy9 [các người vợ cũ] liên ngã xuông dât, bât tỉnh. Rồi Tôn giả Ratthapãla nói với phụ thân: -Thưa gia chủ, nếu gia chủ muốn bố thí đồ ăn thời hãy bố thí di, chớ có phiền nhiễu chúng tôi. -Hãy ăn, này con thân yêu Ratthapãla, cơm đã sẵn sàng.

Rồi người cha của Tôn giả Ratthapãla tự tay thân mời và làm cho thỏa mãn
Tôn giả Ratthapãla với các món ăn thượng vị? loại cứng và loại mềm.
302. Rồi Tôn giả Ratthapãla sau khi ăn xong, tay đã rời khỏi bát9 đứng dậy và nói bài kệ3 sau đây:

Hãy nhìn4 hình bóng trang sức này,
Một nhóm vết thương được tích tụ,
Bệnh nhiêu, tham tưởng cũng khá nhiêu,
Nhưng không gì kiên c6, thường trú.
Hãy nhìn dung mạo trang sức này,
Với các châu báu, với vòng tai,
Một bộ xương được da bao phủ5
Được y phục làm cho sáng chói.
Chân được sơn với son5 với sáp?
Mặt được thoa với phân, với bột,
Vừa đủ làm mê hoặc kẻ ngu,
Nhưng vô phương kẻ cầu bờ giác.

Tóc được uốn bảy vòng, bảy lớp,
Mắt được xoa với thuốc, với son,
Vừa đủ làm mê hoặc kẻ ngu,
Nhưng vô phương kẻ cầu bờ giác.
Như hộp thuốc trang hoàng mới mẻ5
Là uế thân được điểm thời trang,
Vừa đủ làm mê hoặc kẻ ngu,
Nhưng vô phương kẻ cầu bờ giác.
Người thợ săn đặt bày lưới sập,
Loài nai [khôn] chẳng chạm bén chân,
Ăn lúa xong, chúng ta lên đường,
Mặc cho kẻ bắt nai than khóc.
Tôn giả Ratthapãla đọc bài kệ xong đứng dậy? liền đi đến Lộc Uyển của Vua Koravya, sau khi dến, liền ngồi xuống nghỉ trưa dưới một gốc cây.
303. Rồi Vua Koravya nói với người thợ săn:
—Này thợ săn, hãy dọn dẹp đất vườn ở Lộc Uyển, ta muốn đi thăm viếng cảnh đẹp.
-Thưa vâng, Đại vương.
Người thợ săn vâng đáp Vua Koravya, trong khi dọn dẹp Vườn Nai, thây Tôn giả Ratthapãla đang ngồi dưới gốc cây để nghỉ trưa. Sau khi thấy vậy, người ây liên đên Vua Koravya, sau khi đên liên tâu Vua Koravya:

3XemThag. 769-74. 4Xem Dh. 147. DhA. III. 104 nhắc đến Sirimã, một kỹ nữ có nhan sắc ở Rajagaha.

-Tâu Đại vương, Vườn Nai đã được dọn dẹp, và ở đấy có thiện nam tử tên là Ratthapãla là con một thê gia ở Thullakotthika mà Đại vương thường hay tán thán, vị ây đang ngôi dưới một gôc cây đê nghỉ trưa. Này thợ săn, hôm nay thê là vừa đủ vê vườn cảnh. Nay chúng ta muôn cung kính cúng dường Tôn giả Ratthapăla. Rồi Vua Koravya, sau khi nói: UỞ đây, hãy đem bố thí tất cả món ăn đã soạn sẵn, loại cứng và loại mềm,\ ra lệnh cho thang nhiều cỗ xe thù thắng, leo lên một cỗ xe thù thắng, liền cùng với các cỗ xe đi ra khỏi Thullakotthika để yết kiến Tôn giả Ratthapãla với đại uy phong của bậc Đế vương. Sau khi cưỡi xe cho đến chỗ đất còn có thê cưỡi xe được, Ngài xuông xe, đi bộ. cùng với hàng tùy tùng vương hâu, đên chô của Tôn giả Ratthapãla; sau khi đên, nói lên những lời chào đón hỏi thăm với Tôn giả Ratthapãla; sau khi nói lên những lời chào đón hỏi thăm thân hữu, liền đứng một bên. Đứng một bên, Vua Koravya bạch Tôn giả Ratthapãla: Ở dây, xin mời Tôn giả Ratthapãla ngồi xuống trên nệm voi. Thôi vừa rồi5 Đại vương. Đại vương hãy ngồi. Tôi đã ngồi trên chỗ ngồi của tôi. Rồi Vua Koravya ngồi trên chỗ ngồi đã soạn sẵn. Sau khi ngồi, Vua Koravya bạch Tôn giả Ratthapãla:
304. Bạch Tôn giả Ratthapãla, có bốn sự suy vong này. Chính do thành tựu bốn sự suy vong này mà ở dây, có người cạo bỏ râu tóc, đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Thế nào là bốn? Lão suy vong, bệnh suy vong, tài sản suy vong, thân

tộc suy vong. Này Tôn giả Ratthapãla, thế nào là lão suy vong? Ở dây, thưa Tôn giả Ratthapala, có người niên cao, lạp lớn, đã đến tuổi trưởng thượng, đã sống mãn kỳ? đã gần mệnh chung. Vị ấy suy tư như sau: "Nay ta đã già, niên cao, lạp lớn, đã đên tuôi trưởng thượng, đã sông mãn ky, đã gần mệnh chung. Thật không dễ gì cho ta thâu được các tài vật chưa thâu hoạch được, hay làm tăn§ trưởng các tài vật đã thâu hoạch. Vậy ta hãy cạo bỏ râu tóc, đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình.,, Vị này, do thành tựu lão suy vong nên cạo bỏ râu tóc5 đăp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Như vậy, thưa Tôn giả Ratthapala, được gọi là lão suy vong. Nhưng Tôn giả Ratthapãla nay còn trẻ? niên thiêu, còn thanh niên, tóc đen nhánh, trong tuôi thanh xuân, trong sơ kỳ tuôi đời; Tôn giả Ratthapãla đâu có lão suy vong! Vậy Tôn giả Ratthapãla đã biết gì, đã thấy gì hay đã nghe gì mà xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình? Và thưa Tôn giả Ratthapãla, thế nào là bệnh suy vong? Ở đay, thưa Tôn giả Ratthapãla, có người bị bệnh, khổ đau5 mang trọng bệnh. Vị ấy suy nghĩ như sau: "Ta nay bị bệnh, khổ đau, mang trọng bệnh. Thật không de gì cho ta thâu được các tài vật chưa thâu hoạch được, hay làm tăng trưởng các tài vật đã thâu hoạch được. Vậy ta hãy cạo bỏ râu tóc, đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia dinh.” Vị này, do thành tựu bệnh suy vong nên cạo bỏ râu tóc,

đắp áo cà-sa9 xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Như vậy, thưa Tôn giả Ratthapãla, được gọi là bệnh suy vong. Nhxmg Tôn giả Ratthapãla nay ít bệnh, ít não, tiêu hóa được điều hòa, không quá lạnh, không qua nóng; Tôn giả Ratthapãla đâu có bệnh suy vong! Vậy Tôn giả Ratthapãla đã biết gi, đã thấy gì hay đã nghe gì mà xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình? Và thưa Tôn giả Ratthapãla, thế nào là tài sản suy vong? Ở đây, thưa Tôn giả Ratthapãla, có người giàu sang, tiền của nhiều, tài vật nhiều, và những tài vật của vị ấy dần dần đi đến chỗ suy vong. Vị ây suy nghĩ như sau: "Ta trước đây giàu sang, tiên của nhiêu, tài sản nhiêu; những tài vật ây của ta dân dân đã đi đến suy vong. Thật không dễ gì cho ta thâu được những tài vật chưa thâu hoạch được, hay làm cho tăng trưởng những tài vật đã thâu hoạch được. Vậy ta hãy cạo bỏ râu t6c, đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình.55 Vị này do thành tựu tài sản suy vong nên cạo bỏ râu tóc, đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Như vậy? thưa Tôn giả Ratthapãla được gọi là tài sản suy vong. Nhưng Tôn giả Ratthapãla chính tại Thullakotthika này, là con của một lương gia đệ nhất; Tôn giả Ratthapãla đâu có tài sản suy vong! Vậy Tôn giả Ratthapãla đã biết gì, đã thấy gì hay đã nghe gì mà xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình? Và này Tôn giả Ratthapãla, thế nào là thân tộc suy vong? Ở đây, tìiưa Tôn giả Ratthapãla, có người có nhiều thân hữu quen biết, bà con huyết thống5 những thân hữu quyến thuộc của người ấy dần dần đi đến chỗ suy vong. Người ấy suy tư như sau: "Trước kia, ta có nhiều người thân hữu quen biết, bà con huyết thống; những thân hữu quyến thuộc ấy của ta dần dần đi đến chỗ suy vong. Thật không dễ gì cho ta thâu được những tài vật chưa thâu hoạch được, hay làm cho tăng trưởng những tài vật đã thâu hoạch được. Vậy ta hãy cạo bỏ râu tóc5 đắp áo cà-sa9 xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia dinh." Vị này do thành tựu thân tộc suy vong nên cạo bỏ râu tóc, đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia

dinh, sống không gia đình. Như vậy, thưa Tôn giả Ratthapãla, được gọi là thân tộc suy vong. Nhưng Tôn giả Ratthapãla chính tại Thullakotthika này, có nhiều thân hữu quen biết, bà con huyết thống; Tôn giả Ratthapãla đâu có thân tộc suy vong! Vậy Tôn giả Ratthapãla đã biết gì, đã thấy gì hay đã nghe gì mà xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình? Thưa Tôn giả Ratthapãla, đây là bốn loại suy vong, do thành tựu bốn loại suy vong này mà ở đây, có người cạo bỏ râu tóc5 đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình; Tôn giả Ratthapãla đâu có những loại ấy. Vậy Tôn giả đã biết gì? đã thấy gì hay đã nghe gì mà xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình? 305. Thưa Đại vương, có bốn sự thuyết giáo Chánh pháp, được Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Gi bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác giảng dạy. Do tôi biết, tôi thấy và tôi nghe thuyết giáo ấy mà tôi xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Thế nao là bốn?

“Thế giới là vô thường, đi đến hủy diet",5 thưa Đại vương, đó là thuyết giáo Chánh pháp thứ nhất, do Thế Tôn? bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-han Chánh Đẳng Giác thuyết giảng. Do tôi biết, tôi thấy và toi nghe thuyết giáo ấy mà tôi xuất gia, từ bỏ gia đình? sống không gia đình. “Thế giới là vô hộ, vô chỉT, thưa Đại vương, đó là thuyết giáo Chánh pháp thứ hai, do Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-han Chánh Bẳng Giác thuyết giảng. Do tôi biết, tôi thấy và tôi nghe thuyết giáo ây mà tôi xuât gia, từ bỏ gia đình, sông không gia đình. "Thê giới là vô sở hữu, ra đi càn phải từ bỏ tất cả9\ thưa Đại vương, đó là thuyết giáo Chánh pháp thứ ba? do Thế Tôn? bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác thuyết giảng. Do tôi biết, tôi thấy và toi nghe thuyết giáo ấy mà tôi xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. "Thế giới là thiểu thốn, khao khát, nô lệ cho tham ár\ thưa Đại vương, đó là thuyết giáo Chánh pháp thứ tư, do Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-han Chánh Đẳng Giác thuyết giảng. Do tôi biết, tôi thấy và tôi nghe thuyết giáo ấy mà tôi xuất gia5 từ bỏ gia đình, sống không gia đình. Thưa Đại yương, đây là bốn sự thuyết giáo Chánh pháp, được Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác giảng dạy. Do tôi biết, tôi thấy và tôi nghe thuyết giáo ấy mà tôi xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. 306. -Tôn giả Ratthapãla đã nói: 'Thế giới là vô thường, đi đến hủy diet", ý nghĩa của lời nói này cần phải được hiểu như thê nào, thưa Tôn giả Ratthapãla? Thưa Đại vương, Đại vương nghi thế nào? Khi Ngài hai mươi tuổi hay hai mươi lăm tuổi9 Ngài có thiện nghệ ve voi, thiện nghệ về ngựa, thiện nghệ về xe, thiện nghệ về cung, thiện nghệ về kiếm, bắp vế mạnh và cánh tay mạnh, có khả năng và thiện nghệ trong nghề đánh giặc? -Thưa Tôn giả Ratthapala, khi tôi được hai mươi tuổi hay hai mươi lăm tuổi, tôi thiện nghệ về yoi, tôi thiện nghệ về ngựa, thiện nghệ ve xe, thiện nghệ về cung, thiện nghệ về kiếm, bắp vế mạnh và cánh tay mạnh, có khả năng và thiện nghệ trong nghề đánh giặc. Có đôi lúc5 thưa Tôn giả Rátthapãla, tôi cảm thấy có thần lực và xem không ai có thể bằng tôi về sức mạnh. Thưa Đại vương, Đại vương nghĩ thê nào? Và nay Đại vương vân còn băp vế mạnh, cánh tay mạnh, có khả năng và thiện nghệ đánh giặc như vậy không? Không như vậy, thưa Tôn gi Ratthapala, nay tôi đã già, niên cao5 lạp lớn, đã đến tuổi trưởng thượng, đã sông mãn kỳ, đã gân mệnh chung, gần tám mươi tuổi thọ. Có đôi lúc, thưa Tôn giả Ratthapãla, tôi nghĩ: “d đây, ta sẽ bước chân”, nhưng tôi lại bước chân tại chỗ

khác. Chính liên hệ với nghĩa này, này Đại vương, mà Thế Tôn5 bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác đã nói: "Thế giới là vô thường, đi đến hủy diet", và tôi sau khi biết, sau khi thấy và sau khi nghe như vậy đã xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình.5

5 Upanỉyyatỉ ỉoko addhuvo'. Bị đem đi, mang đi. Xem KS. I. 4.

-Thật vi diệu thay, Tôn giả Ratthapãla! Thật hy hữu thay, Tôn giả Ratthapăla! Ý nghĩa này được Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác đã khéo nói: :Thế giới là vô thường, đi đến hủy diet.” Thật vậy, thưa Tôn giả Ratthapãla, thế giới là vô thường, đi đến hủy diệt. Nhimg thưa Tôn giả Ratthapãla, ở vương quốc này, có đội quân voi, cũng có đội quân ngựa, cũng có đội quân xa, cũng có đội quân bộ, nếu chúng tôi gặp nguy khốn thời các đội quân bảo vệ chúng tôi. Tôn giả Ratthapãla đã nói: "The giới là vô hộ9 vô chỉT, ý nghĩa của lời nói này, cần phải được hiểu như thế nào, thưa Tôn giả Ratthapãla? -Thưa Đại vương, Đại vương nghĩ thế nào? Đại vương có mắc chứng bệnh kinh niên nào không? —Thưa Tôn giả Ratthapala, tôi có bệnh phong kinh niên. Nhiều khi, thân hữu quen biết, bà con huyết thống đứng xung quanh tôi và nói: “Nay Vua Koravya sẽ mệnh chung, nay Vua Koravya sẽ mệnh chung.^, —Thưa Đại vương, Đại vương nghĩ thế nào? Đại vương có thể nói chăng, với các thân hữu quen biết, bà con huyết thống của Đại vương: "Mong rằng các Tôn giả thân hữu quen biet? bà con huyêt thông làm VƠI nhẹ sự đau khô của tôi! Mong tất cả hãy san sẻ cảm thọ này, để tôi có thể có một cảm thọ nhẹ nhàng hơn”, hay là Đại vương chỉ có thể thọ lãnh cảm thọ ấy một mình? -Thưa Tôn giả Ratthapãla, tôi không thể nói với các thân hữu quen biết, bà con huyêt thông của tôi: "Mong răng các Tôn giả thân hữu quen biêt, bà con huyết thống làm vơi nhẹ sự đau khổ của tôi. Mong tất cả hãy san sẻ cảm thọ này, để tôi có thể có một cảm thọ nhẹ nhàng hơn”, và tôi chỉ có thể thọ lãnh cảm thọ ấy một mình. Chính liên hệ với nghĩa này, này Đại vương, mà Thế Tôn, bậc Tri Giả? Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đang Giác đã nói: "Thế giới là yô hộ, vô chỉỉ", và tôi sau khi biết, sau khi thấy và sau khi nghe như vậy? đã xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. —Thật vi diệu thay, Tôn giả Ratthapãla! Thật hy hữu thay, Tôn giả Ratthapãla! Ý nghĩa này được Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác đã khéo nói: "Thế giới là vô hộ, vô chủ.,^ Thật vậy, thưa Tôn giả Ratthapala, thế giới là yô hộ, vô chủ. Nhưng thưa Tôn giả Ratthapãla, ở vương quôc này có rất nhiều vàng nén và tiền vàng dưới đất và trên mặt đất. Nhimg Tôn giả Ratthapãla đã n6i "Thế giới là VO sở hữu, ra đi cần phải từ bỏ tất cả."Ý nghĩa của lời nói này cần phải được hiểu như thế nào, thưa Tôn giả Ratthapãla? J -Thưa Đại vương, Đại vương nghĩ thê nào? Dâu cho nay Đại vương sông thụ hưởng mãn túc, cụ túc năm món dục trưởng dưỡng, Đại vương có thể nói được như sau: "Chính như vậy, tôi thọ hưởng mãn túc, cụ túc năm món dục trưởng dưỡng này", hay là người khác sẽ thọ hưởng tài sản này, còn Đại vương sẽ phải đi theo nghiệp của mình?

Thưa Tôn giả Ratthapala, dầu cho nay tôi sống thụ hưởng mãn túc, cụ túc năm món dục trưởng dưỡng, tôi không thể nói được như sau: "Chính như vậy, tôi thọ hưởng mãn túc, cụ túc năm món dục trưởng dưỡng này." Chính người khác sẽ thọ hưởng tài sản này, còn tôi phải đi theo nghiệp của tôi. Chính liên hệ với nghĩa này, này Đại vương, mà Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đang Giác đã nói: "Thế giới là vô sở hữu, ra đi cần phải từ bỏ tất cảy Và tôi sau khi biết, sau khi thấy và sau khi nghe như vậy, đã xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình. _ Thật vi diệu thay, Tôn giả Ratthapãla! Thật hy hữu thay, Tôn giả Ratthapãla! Ý nghĩa này được Thế T6n, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác đã khéo nói: "Thế giới là vô sở hữu, ra đi cần phải từ bỏ tất cả.Thật vậy? thưa Tôn giả Ratthapãla, thế giới là VO sở hữu, ra đi cần phải từ bỏ tất cả. Tôn giả Ratthapãla có nói: :Thế giới là thiếu thốn, khao khát, nô lệ cho tham ái."Ý nghĩa của lời nói này cần phải được hiểu như thế nào, thưa Tôn giả Ratthapãla? Thưa Đại vương, Đại vương nghĩ thê nào? Có phải Đại vương trị vì ở Kuru, một nước phồn thịnh? Thưa vâng, Tôn giả Ratthapãla. Tôi trị vì ở Kuru, một nước phồn thịnh. Thưa Đại vương, Đại vương nghĩ thế nào? Nếu có người đáng tin cậy? chánh trực đến với Đại vương từ phương Đông, và sau khi đến tâu với Đại vương: uTâu Đại vương; Đại vương có biết chăng, tôi từ phương Đông lại. Ở đấy, tôi có thấy một quốc độ lớn, phú cường, phôn thịnh, dân cư trù mật; tại đấy có nhiều đội quân voi, đội quân ngựa, đội quân xa và đội quân bộ; tại đấy có nhiều ngà voi; tại đấy có nhiều vàng nén, tiền vàng chưa làm và đã làm, có nhiều phụ nữ. Và có thể chinh phục quốc độ ấy với vũ lực như thế ấy. Tâu Đại vương, hãy đi chinh phuc!" Đại vương sẽ hành động như thế nào? Thưa Tôn giả Ratthapãla, sau khi chinh phục quôc độ ây, tôi sẽ trị vì. Thưa Đại vương, Đại vương nghĩ thế nào? Ở đây, có người đến với Đại vương từ phương Tây... (như trên)... từ phương Bắc... (như trên)... từ phương Nam... (như trên)... từ bờ biển bên kia, người ây đáng tin cậy? chánh trực, tâu với Đại vương: "Tâu Đại vương, Đại vương có biết chăng, tôi từ bờ biển bên kia lại. Ở đây, tôi thấy có một quốc độ lớn, phú cường, phồn thịnh, dân cư trù mật; tại đấy có nhiều đội quân voi, đội quân ngựa, đội quân xa và đội quân bộ; tại đấy có nhiều ngà voi; tại đấy có nhiều vàng nén, tiền vàng chưa làm và đã làm, có nhiêu phụ nữ. Và có thê chinh phục quôc độ ây với vũ lực như thế ấy. Tâu Đại vương, hãy đi chinh phuc!" Đại vương sẽ hành động như thế nào? Thưa Tôn giả Ratthapãla, sau khi chinh phục? tôi sẽ trị vì. Chính liên hệ với nghĩa này, này Đại vương, mà Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đang Giác đã nói: "Th giới là thiếu thốn, khao khát, nô lệ cho tham ái", và tôi sau khi biết, sau khi thấy, sau khi nghe như vậy? đã xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình.

-Thật vi diệu thay, Tôn giả Ratthapăla! Thật hy hữu thay, Tôn giả Ratthapãla!
Ý nghĩa này được Thế Tôn, bậc Tri Giả, Kiến Giả, bậc A-la-hán Chánh Đẳng
Giác đã khéo nói: "Thế giới là thiếu thốn, khao khát, nô lệ cho tham ấi." Thật vậy5 thưa Tôn giả Ratthapala, thế giới là thiếu thốn, khao khát, nô lệ cho tham ái.
Tôn giả Ratthapãla đã giảng như vậy, sau khi giảng như vậy xong, lại nói thêm như sau:

307. Ta thấy người giàu sang ở đời,
Có của vì si không bố thí,
Vì tham, họ tích tụ tài vật,
Và chạy theo dục vọng càng nhiêu.
Dùng bạo lực5 chinh phục quả đất,
Vua trị vì cho đến hải biên,
Không thỏa mãn bờ biển bên này,
Và chạy theo bờ biển bên kia.
Vua cùng rất nhiều loại người khác,
Ái chưa ly, mạng chung đã đến,
Bị thiếu thốn, không bỏ thân họ?
Không thỏa mãn lòng dục ở đời.
Quyến thuộc tán loạn, khóc người ấy:
"Than ôi, người ấy không bất tử!"
Mạng thân người ấy vải bao phủ,
Họ đốt lửa làm lễ hỏa thiêu,
Bị thọc với cây, người ấy cháy,
Độc mảnh yải, bỏ tiền của lại.
Ở đây, quyến thuộc cùng thân hữu,
Không nơi nương tựa, cho kẻ chết.
Kẻ thừa tự, nhận mang tài sản,
Riêng con người, theo nghiệp phải đi5
Tiên của đâu có theo người chêt,
Cả vợ con, tài sản, quốc độ.
Tài sản không mua được trường thọ9
Phú quý không tránh được già suy,
Kẻ trí nói đời này thật ngắn,
Thật vô thường, biến đổi luôn luôn.
Kẻ giàu, kẻ nghèo đều cảm xúc,6
Người ngu, kẻ trí đôĩiệ cảm thọ5
Kẻ ngu bị ngu đánh nằm ngã,
Bậc trí cảm xúc, không run sợ.
Do vậy, trí tuệ thắng tài vật5
6Phussatiphassam: Cảm xúc; trong trường hợp này cũng có nghĩa là chết.

Nhờ trí, ở đây được viên thành.7
Không thành mãn trong hữu, phi hữu,
Kẻ ngu tạo tác các ác nghiệp.
Nhập thai thác sanh thế giới khác,

Người ấy luân hồi, tiếp tục sanh5
Kẻ thiểu trí chắc hẳn phải là,
Nhập thai và sanh thế giới khác.
Như kẻ trộm bị bắt khi trộm,
Ác tánh hại (haỉinatí) mình do tự nghiệp,
Chúng sanh cũng vậy chết đời khác,
Ác tánh hại mình, do tự lực.
Dục vọng nhiều loại, ngọt, khả ái,
Nhiễu loạn tâm dưới nhiều hình thức?
Thây hoạn nạn trong dục trưởng dưỡng,
Nên ta xuất gia, tâu Đại vương!
Như quả từ dây, người bị rụng,
Cả gia lẫn trẻ, khi thân hoại,
Do thấy chính vậy? ta xuất gia,
Hạnh Sa-môn phải là tối thắng,
Thưa Đại vương!
7 A-la-hán quả.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.